

**Плани семінарсько-практичних занять для студентів денної форми  
навчання  
з дисципліни «Вступ до спеціальності»**

***Семінарсько-практичне заняття №1***

***Тема: Історія становлення психологічної професії.***

**Питання до семінару:**

1. Основні засади виникнення сучасної зарубіжної та вітчизняної професійної психології.
2. Основні напрями зарубіжної психології ХХ сторіччя.

**Основні поняття:** інтроспекція; співвідношення між свідомим та несвідомим; колективне несвідоме; поведінка, як потік активності; індивідуальність.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** соціальні та історичні умови виникнення неофрейдизму.

**Література.**

1. Абрамова Г.С. Введение в практическую психологию. — М.: Изд. центр «ACADEMIA», 1996. - 224 с.
2. Абрамова Г.С. Практическая психология: Учебник для студентов вузов. – 4-е изд., перераб. и доп. – Екатеринбург: Деловая книга, 1999
3. Абрамова Г.С. Психология только для студентов: Учебное пособие для вузов. – М.: ПЕРСЭ, 2001.
4. Бочелюк В.Й., Зарицька В.В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. Посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288с.

***Семінарсько-практичне заняття №2***

***Тема: Загальне уявлення про науку та психологію як науку.***

**Питання до семінару:**

1. Загальне уявлення про науку та інші способи пізнання.
2. Класифікація наук.
3. Предмет та об'єкт психологічної науки.

**Основні поняття:** спосіб пізнання світу; природничі та гуманітарні науки; фундаментальні та прикладні науки; душа та психіка.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** міфи о психології та психологах.

## Література.

1. Бажутина С.Б., Воронина Г.Г., Булах И.П. Практическая психология в вузе и школе. - Луганск: Янтарь, 2000. - 113 с.
2. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. – Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 256 с.
3. Зеер З.Ф. Психология профессионального образования: Учеб.пособие. – М.: Воронеж, 2003.
4. Карандашев В.Н. Психология: введение в профессию. - М.: Смысл, 2000.

### ***Семінарсько-практичне заняття №3***

***Тема: Основні напрями розвитку вітчизняної психологічної науки***

#### **Питання до семінару:**

1. Природничий напрям. «Рефлексологія» В.М. Бехтерева, І.М. Сеченова. Фізіологічна школа І.П. Павлова.
2. Культурно-історична концепція Л.С. Виготського.
3. Теорія діяльності А.Н. Леонтьєва.
4. «Теорія установки» Д.Н. Узнадзе.

**Основні поняття:** рефлекс; вищі психічні функції; інтеріоризація; діяльність мотивів та цілі; само актуалізація.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** доля Л.С. Виготського та А.С. Макаренка: порівняльний аналіз.

## Література.

1. Бочелюк В.Й., Зарицька В.В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. Посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288с.
2. Вачков И.В. Введение в профессию «Психолог»: Учебн. пособие /И.В. Вачков, И.Б. Гриншпун, Н.С. Пряжников; Под ред.. И.Б. Гриншпуна. – 5-е изд., стер. – М.: Изд-во московського психолого-соціального інститута; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЭК», 2007. – 464с.
3. Марциновская Г.Д., Ярошевский М.Г. 100 выдающихся психологов мира. - М.: Издательство «Институт практической психологии». - Воронеж: НПО «МОДЭК», 1996.

### ***Семінарсько-практичне заняття №4***

***Тема: Структура психології та її місце в системі наук.***

#### **Питання до семінару:**

1. Психологія та інші науки.

## 2. Основні галузі психології.

**Основні поняття:** сімейна психологія, космічна психологія, педагогічна психологія, зоопсихологія, індустріальна психологія, медична психологія, авіаційна психологія, правова та юридична психологія, політична психологія, психологія реклами.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** підготувати реферат на тему: «Психологічна освіта у сфері освіти», «Медичний психолог в системі охорони здоров'я».

### Література.

1. Бажутина С.Б., Воронина Г.Г., Булах И.П. Практическая психология в вузе и школе. - Луганск: Янтарь, 2000. - 113 с.
2. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. – Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 256 с.
3. Зеер З.Ф. Психология профессионального образования: Учеб.пособие. – М.: Воронеж, 2003.
4. Карандашев В.Н. Психология: введение в профессию. - М.: Смысл, 2000.

### *Семінарсько-практичне заняття №5*

*Тема: Дослідницька діяльність психолога.*

**Питання до семінару:**

1. Основні етапи науково-дослідної діяльності психолога.
2. Методи психологічного дослідження.

**Основні поняття:** проблема дослідження; формування гіпотези; суб'єктивний та об'єктивний методи; спостереження; експеримент.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** індивідуалізація, самоактуалізація, самовиховання як способи формування особистості студента-психолога

### Література.

1. Бажутина С.Б., Воронина Г.Г., Булах И.П. Практическая психология в вузе и школе. - Луганск: Янтарь, 2000. - 113 с.
2. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Практична психологія: Вступ у спеціальність. – Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 256 с.
3. Зеер З.Ф. Психология профессионального образования: Учеб.пособие. – М.: Воронеж, 2003.

4. Карандашев В.Н. Психология: введение в профессию. - М.: Смысл, 2000.

### ***Семінарсько-практичне заняття №6***

***Тема: Загальне уявлення про прикладну психологію та роботу психолога-практика.***

#### **Питання до семінару:**

1. Основні напрямлення практичної діяльності психолога.
2. Форми та сфери діяльності практичних психологів.
3. Взаємодія психолога зі спеціалістами суміжних галузей.

**Основні поняття:** психологічна практика; прикладна дисципліна; задачі практичної психології; психологічна допомога; психологічна взаємодія; психологічний супровід.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** Рівні реалізації наявних можливостей. Прочитати статтю Бондаренка О.Ф. «Рівні підготовки професійного психолога» у книзі «Психологическая помощь – теория і практика».

### **Література.**

1. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания - М.: Наука, 1977. - С. 17-39.
2. Ананьев Б.Г. Человек как предмет познания //Избранные психологические труды: В 2-х т. - М: Педагогика, 1980. - Т. 1. - С.16-178.
3. Барабанова В.В. Зеленова М.Е. Представление студентов о будущем как аспект их личностного и профессионального самоопределения //Психологическая наука и образование. – 2002. - №2.
4. Біла О.Г. Соціально-психологічні детермінанти особистісного становлення психолога-практика //Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наук. пр. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України /За ред. С.Д. Максименка.— К.: ГНОЗІС, 2003. - Т.У. - 4.6. - С. 18-22.

### ***Семінарсько-практичне заняття №7***

***Тема: Основні форми практичної психологічної роботи.***

#### **Питання до семінару:**

1. Групова форма роботи.
2. Індивідуальна форма роботи.
3. Психологічний тренінг як метод практичної психології.

**Основні поняття:** психологічний тренінг; індивідуальні заняття; групові заняття.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** напрями групової роботи практичного психолога за Рудестамом.

### **Література.**

1. Абрамова Г.С. Введение в практическую психологию. — М.: Изд. центр «ACADEMIA», 1996. - 224 с.
2. Абрамова Г.С. Практическая психология: Учебник для студентов вузов. – 4-е изд., перераб. и доп. – Екатеринбург: Деловая книга, 1999.
3. Большаков В.Ю. Психотренинг: социодинамика, игры, упражнения. - СПб., 1996.
4. Бондаренко О.Ф. Психологическая помощь: теория и практика: Учеб. пособие. - К.: Укртехпрес, 1997. - 216 с.

### ***Семінарсько-практичне заняття №8***

***Тема: Сфери діяльності практичних психологів.***

**Питання до семінару:**

1. Проблеми та задачі психологічної служби в освіті.
2. Практична психологія бізнесу, реклами та менеджменту.
3. Психологічна допомога сім'ям.
4. Малодоступні сфери життя для роботи психолога.

**Основні поняття:** особистісний та інтелектуальний розвиток; психологічний клімат; профілактика відхилень; психологія реклами; психологія управління; релігія; мистецтво; філософія.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** професійне спілкування як основний засіб роботи психолога-практика.

### **Література.**

1. Введение в психологию /Под общей редакцией проф. А.В. Петровского. – М.: Издательский центр «Академия», 1996.
2. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. Курс лекций. - М.: ЧеРо, 1998.
3. Годфруа Ж. Что такое психология. — В 2-х кн. - Т.1. - М.: Мир, 1996. - С. 64-128.

### ***Семінарсько-практичне заняття №9***

***Тема: Загальні питання діяльності практичного психолога.***

**Питання до семінару:**

1. Оцінка ефективності діяльності практичного психолога.
3. Вимоги до особистості практичного психолога.
4. Проблема самодопомоги в діяльності практичного психолога.
5. Практичний психолог – творча особистість.

**Основні поняття:** психодіагностика; психокорекцій на робота; професійна саморегуляція професійна культура.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** психотехнічна робота як спосіб поглиблення психологічної рефлексії.

### **Література.**

1. Введение в психологию /Под общей редакцией проф. А.В. Петровского. М.: Издательский центр «Академия», 1996.
2. Демьянов Ю.Г. Основы психопрофилактики и психотерапии: Пособие для студентов психол. ф-тов ун-тов. - СПб: Паритет, 1999. - 244 с.
3. Абрамова Г.С. Введение в практическую психологию. — М.: Изд. Центр «ACADEMIA», 1996. - 224 с.
4. Абрамова Г.С. Практическая психология: Учебник для студентов вузов. 4-е изд., перераб. и доп. – Екатеринбург: Деловая книга, 1999.

### ***Семінарсько-практичне заняття №10***

***Тема: Особливості організації ділових стосунків.***

**Питання до семінару:**

1. Особливості взаємодії з адміністрацією.
2. Взаємодія з педагогами.
3. Взаємодія з колегами-психологами.
4. Формування «команди» психологів-однодумців.

**Основні поняття:** ділові взаємовідносини; досвіт спілкування; побудова взаємовідносин; наукова школа; творчий колектив.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** специфіка відповідальності в роботі фахівців різних психологічних галузей.

### **Література.**

1. Берн Э. Люди, которые играют в игры. Игры, в которые играют люди. Минск: Соврем. литератор, 2001.
2. Григорьева Т.Г., Линская Л.В., Усольцева Т.П. Основы конструктивного общения. Методическое пособие для преподавателей. - М., 1997.
3. Зимняя И.А. Педагогическая психология. - М., 1999.
4. Кабаченко Т.С. Психология в управлении человеческими ресурсами: Учебн. пособие. - СПб.: Питер, 2003. - 400 с.

### ***Семінарсько-практичне заняття №11***

***Тема: «Модель спеціаліста» та індивідуальний стиль діяльності.***

#### **Питання до семінару:**

1. Поняття моделі спеціаліста.
2. Протипоказання для роботи психологом.
3. Основні якості психолога.
4. Формування індивідуального стилю.

**Основні поняття:** модель спеціаліста; модель підготовки спеціаліста; індивідуальний стиль діяльності; симптомокомплекс.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** Практикуючий психолог як творець. Прочитати статтю Бондаренка О.Ф. «Рівні підготовки професійного психолога» у книзі «Психологическая помощь – теорія і практика».

#### **Література.**

1. Бажутина С.Б., Воронина Г.Г., Булах И.П. Практическая психология в вузе и школе. - Луганск: Янтарь, 2000. - 113 с.
2. Басова Н.В. Педагогика и практическая психология. - Р/н/Д., - 2000.
3. Бочелюк В.Й., Зарицька В.В. Психологія: вступ до спеціальності: Навч. Посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 288с.
4. Вачков И.В. Введение в профессию «Психолог»: Учебн. пособие /И.В.Вачков, И.Б. Гриншпун, Н.С. Пряжников; Под ред.. И.Б. Гриншпуна. – 5-е узд., стер. – М.: Изд-во московського психолого-соціального інститута; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЕК», 2007. – 464с

### ***Семінарсько-практичне заняття №12***

***Тема: Проблеми криз та деструкцій у розвитку психолога.***

#### **Питання до семінару:**

1. Криза-розчарування та шляхи виходу з неї.
2. Основні тенденції розвитку професійних деструкцій.

**Основні поняття:** криза розчарування; професійні кризи; професійні деструкції; енергія кризи; профілактика професійних деструкцій.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** проблема «вигорання» практикуючих психологів.

#### **Література.**

1. Берн Э. Люди, которые играют в игры. Игры, в которые играют люди. Минск: Современ. литератор, 2001.

2. Біла О.Г. Соціально-психологічні детермінанти особистісного становлення психолога-практика //Проблеми загальної та педагогічної психології: Збірник наук. пр. Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України /За ред. С.Д. Максименка.— К.: ГНОЗІС, 2003. - Т.У. - 4.6. - С. 18-22.
3. Вачков И.В. Введение в профессию «Психолог»: Учебн. пособие /И.В. Вачков, И.Б. Гриншпун, Н.С. Пряжников; Под ред.. И.Б. Гриншпуна. – 5-е изд., стер. – М.: Изд-во московского психолого-социального института; Воронеж: Изд-во НПО «МОДЕК», 2007. – 464с.
4. Ломов Б.Ф. Система наук о человеке //Вопросы общей, педагогической и инженерной психологии. - М.: Педагогика, 1991. - С. 30-50.
5. Ломов Б.Ф. Человеческий фактор и прикладная психология //Вопросы общей, педагогической и инженерной психологии. - М.: Педагогика, 1991. - С. 51-61.

### ***Семінарсько-практичне заняття №13***

***Тема: Етичні проблеми в науковій діяльності психолога.***

**Питання до семінару:**

1. Етичні проблеми в психології.
2. Головний «етичний парадокс» психології.

**Основні поняття:** «етичний парадокс», етичні протиріччя, правовий рівень, моральний рівень, суб'єктність.

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** Підготовка професійних психологів за кордоном.

### **Література.**

1. Франкп В. Человек в поисках смысла: Пер. с англ. - М.: Прогресс. - 1990. - 368 с.
2. Созонтов А.Е. Основные жизненные стратегии российских студентов // Вестник МГУ. Серия «психология». - 2003, № 3.
3. Тейяр де Шарден П. Феномен человека: Пер. с франц. – М.: Наука, 1987.—240 с.
4. Панок В.Г. Концепція національної соціально-психологічної служби // Педагогіка і психологія. - 1994. - №2. - С. 3-10.

### ***Семінарсько-практичне заняття №14***

***Тема: Основні етичні принципи в роботі психолога-професіонала.***

**Питання до семінару:**

1. Основні етичні принципи в роботі психолога.
2. Документи, які регламентують роботу психолога.



**Основні поняття:** коректність, соціально-психологічні проблеми, влада над свідомістю клієнта, методичні «моди», раннє прозріння, недовіра, самодопомога

**Питання, що виносяться на самостійне вивчення:** підготувати реферат на тему: «Етичні проблеми в діяльності психолога-практика».

### Література.

1. Конвенція про захист прав та гідностей людини у зв'язку з використанням досягнень медицини та біології: Конвенція про права людини та біомедицину.
2. Коротка інформація щодо діяльності системи центрів соціальних служб для молоді //Практична психологія і соціальна робота - 1999. - №7. - С. 43-46.
3. Ломов Б.Ф. Система наук о человеке //Вопросы общей, педагогической и инженерной психологии. - М.: Педагогика, 1991. - С. 30-50.
4. Ломов Б.Ф. Человеческий фактор и прикладная психология //Вопросы общей, педагогической и инженерной психологии. - М.: Педагогика, 1991. - С. 51-61.
5. Положения про психологічну службу системи освгги України //Практична психологія та соціальна робота - № 2. - 2000. - С. 35-38.
6. Права дитини: Вщ витоків до сьогодні: Збірник текстів методичних та інформаційних матеріалів. — К.: Либідь, 2002. — 280 с.
7. Права людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. - К.: Наукова думка, 1992. - 198 с.
8. Права людини: Основні міжнародно-правові документи / Упоряд. Ю. К. Качуренко. - К.: Вища школа, 1989. - 248 с.
9. Права человека: Сборник универсальных и региональных международных документов / Сост. Л. Н. Шестаков. - М.: Изд-во МГУ, 1990. - 202 с.